

Надбання особистого досвіду

Григорій Євтіївич Мазнев народився у селянській сім'ї. Мабуть, від своїх батьків успадкував він любов до землі. Після закінчення школи поступив у Дмитріївський сільськогосподарський технікум, що в Курській області. Закінчив його у 1958 році за фахом технік-механік. Отримав права водія, механізатора та комбайнера, а також посвідчення токаря та слюсаря. Рік перед армією поробив порізником металу на гільйотині в кузовному цеху на тепловозобудівельному заводі в місті Луганську.

Згадуючи ці роки, Григорій Євтіївич підкреслює, що на заводі він звертав особливу увагу на точність порізу металу, товщина якого досягала до 30 мм. Серед виготовлених деталей були й такі, вага яких досягала до 100 кг — ледве-ледве удвох з напарником їх піднімали. При цьому технологія передбачала те, що значні куски металу йшли у відходи. Вже тоді він подав більш ніж 10 раціоналізаторських пропозицій по зниженню втрат від технологічного браку при порізці металу.

Потім пішли армійські роки — служба водієм в штабі армії. Тут він виховав силу волі та витривалість. Перед демобілізацією почав себе готувати до вступу в інститут, поповнювати свої знання за час тривалої перерви з навчання. Вирішив продовжувати навчання у ХІМЕСГ за обраною спеціальністю — механіка сільськогосподарського виробництва.

— Вже на другому курсі став займатися в студентському науковому гуртку, — розповів Г.Є.Мазнев. — Моя перша робота в ньому була з металознавства, а виконував її під керівництвом завідувача кафедри ремонту машин і декана факультету — Леоніда Степановича Єрмолова, від якого я, мабуть, і перейняв позитивні риси його характеру: вимогливість до себе і підлеглих та уважність.

З дитинства він залишився без батьків, тому з перших днів навчання в інституті довелося юнаку підробляти на харчування: у вечері, або в ночі — токарем чи вантажником на розташованих поблизу заводів ХЕМЗ, ХЕЛЗ, «Поршень» та ін., а

Одним з найпрестижніших факультетів Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка є факультет менеджменту. Він створений у 1997 році. Очолює його професор, кандидат технічних наук Григорій Євтіївич Мазнев. Він, до того ж, завідувач кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту.

Про цього вченого і напрацьований ним досвід керування кафедрою і факультетом йде мова у публікації.

вранці — бігти на лекції, практичні і лабораторні заняття.

Після третього курсу робив в одному з господарств Зміївського району комбайнером та трактористом. Усі п'ять років отримував підвищену стипендію.

Матеріали його дипломної роботи були передані до Комітету у справах з винаходів. У 1967 році з відзнакою закінчив інститут. Його залишили на кафедрі сільськогосподарських машин, а потім призначили керівником науково-дослідного сектору інституту.

Державною екзаменаційною комісією був рекомендований до аспірантури без відпрацювання. Здав кандидатські іспити. Вже тоді у нього були 16 наукових публікацій і отримано декілька авторських свідоцтв на винахід. Тому захистив кандидатську дисертацію він без аспірантури і без звільнення.

Вчений висловив теплі слова подяки на адресу наукового керівника своєї дисертації — Петра Митрофановича Заїки, проректора з наукової роботи технічного університету,

працьовитість і цілеспрямованість та мудрі поради якого допомогли Григорію Євтіївичу. Разом вони написали і опублікували більше 100 наукових праць і отримали понад 40 авторських свідоцтв на винаходи. Їм вдалося вперше вирішити проблеми сепарації насіння з розділенням сипучої суміші на перфорований поверхні. А всього Г.Є.Мазнев має понад 300 наукових праць і 60 авторських свідоцтв і патентів на винаходи.

Як про себе каже вчений, він «до мозку кісток інженер-механік з сільськогосподарського виробництва». Інститут дав йому фундаментальну підготовку, в першу чергу з таких дисциплін, як математика, теоретична механіка та ін. При такій підготовці випускник мав змогу працювати у різних галузях народного господарства.

В 1969 році на кафедрі економіки інституту всі викладачі були фахівцями-аграріями. Через це у вчених виникали труднощі з економічного обґрунтування засобів механізації, удосконалення тракторів та іншої техніки. Кафедрі потрібні були інженери-економісти. А тому і перевели Григорія Євтіївича асистентом цієї кафедри.

В 1972 році він захистив кандидатську дисертацію, а в 1973 році став завідувачем кафедри економіки і організації сільськогосподарського виробництва і ось вже 32 роки її очолює.

В тому ж році на кафедрі був введений новий навчальний курс «Обчислювальна техніка та економіко-математичні методи». Це була абсолютно нова дисципліна у вищому навчальному закладі і жодний викладач раніше її тут не викладав.

Григорій Євтіївич має звичку все випробувати особисто, а потім вже вимагати роботи від підлеглих. Вирішив цей курс викладати самостійно,

підтвердив тим самим свою відповідальність за доручену справу.

А освоював новий предмет завдяки великому тяжінню і прихильності до педагогічної і наукової роботи. Брав приклад з викладачів, які йому читали курси в студентські роки. З притаманною йому ретельністю і наполегливістю, які частково перейняв від Петра Митрофановича Заїки, в бібліотеці ім. Короленка він вивчав усі підручники і праці з цього напрямку.

В той час в інституті була вже й своя обчислювальна машина. Її вчений освоїв ще до викладання курсу, коли готував свою кандидатську дисертацію. Чимало безсонних ночей було витрачено ним, декілька років він відкладав відпуски — поки не добився своєї мети.

В 1990 році Григорію Євтіювичу присвоїли звання професора з економіки. І він, маючи освіту інженера-механіка, керував кафедрою економіки. На його думку, це унікальний випадок, який дозволяв в навчальному процесі об'єднати математичний, економічний і інженерний підходи до вирішення будь-якої проблеми.

У першу чергу це позначилося на підготовці майбутніх фахівців і особливо — на випускниках. В них прослідковується впевнений погляд на сільськогосподарське виробництво, вони не лякаються труднощів, а при необхідності мають можливість прийняття всебічно обґрунтованого рішення з виробничого процесу.

Кілька років тому на кафедрі взяли напрям на підвищення ефективності методичної роботи. Першим приклад у цьому подав сам Григорій Євтіювич. Він пише найкращі методи. А щоб навчити цій роботі інших вчених кафедри — допомагає їм. Кафедра з методичної роботи вже багато років займає перші місця не тільки на факультеті, а й по університету. Більше того, ще в радянські часи у Всесоюзному змаганні кафедра була признана зразковою та нагороджена Почесною Грамотою Ради Міністрів СРСР.

Всі ми були свідками, як при переході до ринкової економіки принципово змінилися виробничі відносини в АПК, стали іншими економічні, господарські й юридичні основи діяльності підприємств. Та й життя наглядно продемонструвало нездатність значної кількості керівників, які не зуміли вивести з еконо-

мічної кризи свої реформовані господарства, бо були до цього не готові.

Маючи значний потенціал економічних кадрів в технічному університеті, вчені прийшли до висновку про необхідність відкриття економічного факультету.

Треба було готувати менеджерів — управлінців, керівників, організаторів і підприємців, які б в умовах конкуренції забезпечували комерційний успіх фірм.

Для їх підготовки і створили у 1997 році факультет менеджменту. Тут навчаються студенти з трьох економічних спеціальностей: економіка підприємства, менеджмент організації, облік і аудит.

А коли Григорію Євтіювичу запропонували очолити цей факультет, він мав вже 20-ти річний стаж керівництва економічною кафедрою. Звичайно, розумів на що йшов, та ніколи не боявся труднощів і не шукав легкого шляху. Тим більше — він був ініціатором створення такого факультету.

— В цей час у 20 аграрних вищих навчальних закладах країни налічувалося 30 економічних факультетів, а по міністерству освіти і науки їх було більше 200, — зауважив вчений. — Та, не зважаючи на це, ми не злякалися конкуренції і почали готувати фахівців.

А коли зробили перший випуск, декан якось прочитав у засобах масової інформації, про оголошення всеукраїнського конкурсу на студентські дипломні роботи. Від кожного вищого навчального закладу їх

можна було подавати не більше трьох. Відібрали кращі роботи перших випускників і послали на конкурс. За результатами, одна робота (О.В.Душева) отримала подяку, а друга (Н.Ю.Коробкіна) — диплом третього ступеня. Наступного року знову: одна робота (Т.О.Могілатенко) зайняла перше місце, а інша (Д.Г.Романець) — третє. На третій рік в конкурсі магістерських робіт вони отримали третє місце (Н.М.Хлусєва), а в конкурсі дипломних робіт спеціалістів — перше (С.В.Мальована).

Слід відзначити, що на конкурсах приймали участь дипломні роботи випускників багатьох провідних економічних вищих навчальних закладів країни, оцінювалася їх неординарність, новизна технічних рішень, ефективність впровадження у виробництво тощо.

Перемога дипломних робіт випускників факультету не випадкова, вона закономірна і є визнанням високої фахової підготовки випускників факультету, яку здійснює професорсько-викладацький склад кафедр під керівництвом деканату.

А на початку 2000 року факультет ініціював проведення першої міжнародної науково-практичної конференції з питань економіки АПК, реформування кадрового потенціалу, в якій взяли участь майже 500 вчених з країн СНД, України, США і Німеччини. З того часу такі конференції тут стали проводитися регулярно. В їх підготовці приймає участь майже увесь колектив факультету — від викладача до декана.

На факультеті знають всі, від студента до викладача, що декан нічого неможливого не обіцяє, а якщо і пообіцяв — то свого слова завжди дотримає. Тому йому всі вірять.

Про нього кажуть, що він людина високих моральних якостей — ввічливий, чуйний, принциповий, тактовний педагог, уважний до потреб своїх вчених-колег, студентів і аспірантів. До лекцій готується ретельно, ніколи не використовує в них конспектів, чітко орієнтується в предметі, поважає і любить студентів і віддає їм багато часу. В деканаті, на кафедрах панує здорова атмосфера. І за все це студенти його люблять.

Дивлячись на поздоровлення, які зберігаються в деканаті, я наштотувався на одне з них. Воно надійшло від студентів другого курсу факультету у зв'язку з тим, що Григорій Євтіювич став у 2000 році переможцем обласного конкурсу «Вища школа Харківщини — кращі імена» в номінації «Кращий декан факультету».

На привабливій листівці надписи: «Кращому декану області», «Ми пишаємось Вами», «Ми Вас поважаємо», «Ми Вас кохаємо», «Ми ніколи нікому Вас не віддамо». То хіба потрібні ще якісь слова, якими передається повага та шанування підлеглих?

У декана факультету чотири заступника. Це старші викладачі: Віктор Іванович Попов — з організаційної роботи, Тетяна Євгенівна Піпіна — з виховної роботи, Олександр Юрійович Бобловський — з методичної роботи та доцент Вікторія Михайлівна Онегіна — з наукової роботи. Вони вміло ведуть закріплені за ними питання, декан їм не заважає і позитивно впливає на результативність їх роботи.

Тактовно і чуйно поводить себе Григорій Євтіювич з завідувачами кафедр, викладачами. Він завжди пам'ятає, що в кожного з них свої особливості характеру. Підлеглих більше ніж 50, з них 15 професорів і докторів наук. І серед них кращі: доктор економічних наук, професор, член-кореспондент УААН, завідувач кафедри обліку і аудиту — Володимир Якович Амбросов; чудовий спеціаліст, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки і маркетингу — Василій Григорович Рижков; єдиний у Лівобережній Україні доктор економічних

наук, професор, який спеціалізується на обліку і аудиту — Іван Олексійович Белебега; професор кафедри організації виробництва і менеджменту, доктор економічних наук, який має величезний досвід не тільки теоретичної і наукової роботи, а й у виробничій — Леонід Онисимович Антоненко; завідувач кафедри кібернетики, академік, доктор технічних наук, професор Валерій Петрович Путятін; завідувач кафедри вищої математики, доктор технічних наук, професор Олексій Іванович Завгородній, який очолює спеціалізовану вчену раду з захисту докторських дисертацій; ветеран Великої Вітчизняної Війни, чудовий вчений і педагог, професор Михайло Михайлович Турченко і багато інших.

Головним перспективним напрямком розвитку факультету, як вважає Григорій Євтіювич, є розширення спектру його спеціальностей. Крім менеджменту організації, обліку і аудиту, економіки підприємств вже підготовлена документація на ліцензування спеціальності «Фінанси».

Перспективним розглядають тут і підготовку спеціалістів з «Менеджменту зовнішньоекономічної діяльності». Актуальною є і спеціальність, пов'язана з менеджментом адміністративної діяльності — підготовка майбутніх керівників не тільки для окремої галузі, а й для державних структур, починаючи від районного і регіонального рівнів.

Робочий день у декана закінчується пізно. Після роботи ще треба проаналізувати підсумки дня та спланувати роботу на наступний. А працювати над удосконаленням своїх професійних знань вчений привчив себе рано вранці, до роботи.

Звичайно кажуть, що робота на посаді декана факультету займає весь робочий день і ніколи навіть статтю написати. А Г.Є.Мазнев з того часу, коли став кращим деканом (з 2000 року) опублікував 80 науково-методичних праць, серед яких три навчальні посібники з грифами міністерства освіти та науки України, вісім монографій за його редакцією, шість брошур наукових рекомендацій виробництву. Під його науковим керівництвом колективом кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту розроблені технологічні карти вирощування сільськогосподарських культур, які схвалені Вченими Радами Націо-

нального Наукового Центру «Інститут аграрної економіки», Національного Наукового Центру «Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н.Соловського» і Інституту рослинництва УААН. А департаментом стратегії розвитку аграрної економіки Міністерства аграрної політики України вони рекомендовані до впровадження в агроформуваннях усіх областей України. Економічний ефект від застосування технологічних карт, підтверджений виробництвом, склав понад 32 млн. грн.

Тому не випадковим виглядає те, що одним із авторів трьох книг фундаментального видання Української академії аграрних наук «Наукові основи агропромислового виробництва» (до речі, першого за роки незалежності) є декан факультету менеджменту ХНТУСГ — професор Г.Є. Мазнев.

В чому тут секрет? Та, мабуть, в тому, що на факультеті чудова навчальна і ділова атмосфера. Спільними діями декана і професорсько-викладацького складу, завдяки напруженому досвіду, добре працює механізм навчального, наукового і виховного процесів.

Практика свідчить, випускники факультету працюють як в сільськогосподарських підприємствах, так і в різних посередницьких структурах, банківських установах. Про якість підготовки на факультеті фахівців свідчить такий факт: майже всі випускники факультету виростили до керівників різних рівнів.

За плідну наукову і педагогічну діяльність Григорій Євтіювич Мазнев нагороджений «Знаком Пошани», нагрудними знаками «Відмінник освіти України», «Відмінник аграрної освіти та науки України», багатьма галузевими знаками і Почесними грамотами. Він член науково-методичної комісії міністерства освіти і науки України з менеджменту, а також науково-методичної комісії з економічних спеціальностей Міністерства аграрної політики України. Таким його знають колеги та студенти і пишуться цим.

На знімках: декан факультету професор Г.Є.Мазнев; голова спеціалізованої вченої ради з захисту докторських дисертацій професор О.І.Завгородній (третій зліва) інформує колег факультету менеджменту про підготовку молодих вчених